

മറ്റൊരിപ്പാത

മാധവികുട്ടി

സാമൂഹികപ്രവർത്തനകയായി മറ്റൊളംവരുടെ
കമ്മുനിൽ കൂട്ടപ്പൂര്വാനും അവരുടെ നാടിയും,
സ്ത്രീഹാഡവും സ്വപാർക്കുവാനും എന്നാൾ
ഒരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. പരക്കു, ഇന്നു എന്നാൾ
തന്നിച്ചൊണ്ട് മുൻകൂട്ടിയാത്യാൽ എന്നിക്കു
ആരു കൂട്ടിനിലു. ലഭ്യമിണ്ടി ഭാരം കൂടാതെ
ഒന്നൊരു ദായിക്കാതയിൽക്കൂടി എന്നാൾ അദ്ധ്യയന്നു.
റിക്ക് ഫ്രേഞ്ചോറിയാതെ, കാണാൻ തുടർക്കുന്നത്
എന്നൊന്നാലും പിശാതെ, എന്നാൾ ഒരു സ്വപ്നാവാന
കാൻബൈജേബെ ഒരിക്കലും തിരിഞ്ഞു
ഓന്നാക്കാതെ മുന്നൊന്നും, ഓരോ രേഖാവല
യവും ക്രമേണ തകർന്നുപെടുമ്പോനും ഒരുവിൽ
മരിപ്പില്ലാതെ, അംഗരക്ഷകൾില്ലാതെ, പാതിലും
കളില്ലാതെ ഒരു തുറന്ന രല്ലകത്തിൽ ഒരുന്നാമ
യായി അവശേഷിക്കുമെന്നും സ്വാല്പകാല
അഴിക്കു ആശാഖാപ്പെട്ടവിൽ എന്നാൾ
ഒരിക്കലും വിഷാദിച്ചില്ല.

ജീവിതത്തിന്റെ മറ്റൊരാതകളിൽ
എക്കയും നിരാലംബയുമായി
നടങ്കണിക്കിവരുന്നാണ്

മാധവികുട്ടി • മറ്റൊരാത

മാധവികുട്ടി മറ്റൊരിപ്പാത

20-ാം
പതിപ്പ്

നൂൽപ്പിള്ളി

COLLEGE OF AVIAN SCIENCES & MANAGEMENT
KVASU CAMPUS, THIRUVAZHAMKUNNU

Acc. No....24/18..... Call No.....

This book should be returned on or before the
date last given below.

രാധികാ

ഓമ്പാവിക്കുട്ടി (1934-2009)

இந்திய பேரவையின் முதலாவது விதிகளை அமைக்க வேண்டும்.

അമൃതൻ: മുഹമ്മദ് കുമാർ, My Story, എൻസി ലോകം

விஷால பூக்குள மரணம், எடுத்துக்கொடுவதற்கு விஷால் ஆகும்.

கவிதை: கமலா தாஸ் எழுத்துப்படிகள்—
Soul Knows How to Sing— Selections from Kamala Das, Summer in Calcutta
 குரிஷ்டகரி: ஹர் ஜிவிதங்கான் ஹதையை, யயின்குரிஷ்டகரி, அயங் ஏன்றென்றென்றோ.

രൂപരച്ചിവരെന്നു: കൈരളസംഘാരം

ମାୟବିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପଦାଳରେ ଏହାର ଅନୁଭବ କମାକରି ସାଥୀର୍ଥୀଙ୍କ ମାୟବିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ପଦାଳରେ ଏହାର ଅନୁଭବ କମାକରି ସାଥୀର୍ଥୀଙ୍କ

സമൂർഖ്യം

வெளியோடு அமையும் நிறங்கள் என்று வெளியேற்றுகின்றன என்று தீர்க்கப்படுகிறது.

മായവിക്കുട്ടിയുടെ
പുസ്തകങ്ങൾ പരിചയപ്പെടാൻ
കൂടു ആർ കോഫ് സ്കാൻ ചെയ്യും.

The seal of the University of Michigan, featuring a central shield with a crest and Latin text around the border.

ഡിസ്ട്രിക്ട് സെക്രട്ടറി

ഉള്ളടക്കം

D C Books

DC Kizhakemuri Edam
Good Shepherd Street
KERALA, INDIA-686 001

MALAYALAM LANGUAGE
Ottayadippātha

MEMOIR
by Madhavikutty

© The Estate of Kamala Das
First Published April 2003
This edition - December 2023

P-ISBN: 81-713-0522-9

E-ISBN: 978-81-264-6077-9

Distributors : D C Books-Current Books, INDIA

Printed in India: Manipal Technologies Limited, Manipal.

D C BOOKS LIBRARY CATALOGUING IN PUBLICATION DATA

Madhavikutty.

Ottayadippatha/Madhavikutty.

216 p., 21 cm., ISBN 81-713-0522-9

1. Memoir. I. Title

928.948 121-dc 22.

*The views and opinions expressed in this book are the author's own
and the facts are as reported by him, and the publishers are not
in any way liable for the same.*

No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form
or by any means, without prior written permission of the publisher.

✉ : www.dcbbooks.com 📩 : www.dcbookstore.com

✉ : ebooks.dcbbooks.com 📩 : customercare@dcbooks.com ☎ : 7290092216

D C BOOKS: THE FIRST INDIAN BOOK PUBLISHING HOUSE TO GET ISO CERTIFICATION

1344/23-24-Sl.No. 25829-dcb 1777(20)-400(LE)-8701-12-23-T1-e pk- d (t) rs

രാവു സ്വപ്നാടനക്കാരിയുടെ യാത്ര.....	7
കമലാജീ, നിങ്ങൾ എത്രപേരെ സ്വന്നോണിച്ചിട്ടുണ്ട്?	12
സ്ത്രീ എന്തും സ്ത്രീതന്നെ.....	17
നിരു, സ്പർശം, മരണം.....	22
എനിക്കു ഞാൻ അപരിചിത	27
ധൂവനക്ഷത്രം തെളിയുന്ന വേള.....	30
മരണത്തിന്റെ മണിമുഴക്കം	36
തകർന്ന യൃത്യാശി താറുമാറായ ബന്ധങ്ങൾ	42
ഭേദം ലഹരിയായി പടർന്ന നാളുകൾ	47
കോൺക്രീറ്റുവന്തൽിലെ കണികക്കാന	52
പാരമ്പര്യത്തിന്റെ ചണ്ണലകൾ	57
അവ്യക്തതയുടെ മുട്ടുപടം സംസ്ക്രവർഷകമാണ്	62
ഉള്ളിൽ വാസ്തവ്യത്തിന്റെ കടൽ ഇരഞ്ഞുന്നു	67
ങതേന്നെന്നു കാലം മടങ്ങിവരുന്നു	73
മുതൽപ്പിക്കമയിലെ സ്വന്നോഭവങ്ങൾ	78
മരവി ജീർണ്ണതയുടെ ലക്ഷണമല്ല	83
സ്വപ്നത്തിലെ സമുദ്രതാര	88
കൈകൊട്ടികളിക്കുന്ന സാംസ്കാരികപാരമ്പര്യം	93
സ്വന്നം സ്ത്രീയെ പുമരമാക്കും	97
വിധവകൾ നടക്കുന്ന ടാജയികളിലും	102
ഭേദം ലോകസമ്മതി നേടിയ വികാരമാണ്	107
ശബ്ദങ്ങളുടെ തള്ളിർപ്പതൽ	112
കാതുകളിലിരസ്യുന ശംഖനാഡം	117
ചെറുവല്ലൂറിലെ കുഷ്ഠത്താട്ടികൾ	123
അടിയന്തരാവസ്ഥയും എൻ്റെ കമയും	127

ദയ എന്ന ഭീരുവാക്കുന്നു.....	131
ചാവേറുകളുടെ കാലം	136
കവികൾ അസുഷൻതാടിപോലെ.....	140
ധർമ്മം മാത്രമല്ല ഭാരതം.....	146
സ്വന്നഹത്തിന്റെ പുകൾ വിശ്രയിട്ട്	150
സ്വന്നഹം എന്ന പുണ്യത്തിൽത്തെം.....	154
സ്വന്നഹം വിലയിടിഞ്ഞ കരസ്സിയോ?	157
തിർത്ഥാടനമായി മാറുന്ന യാത്രകൾ	159
വായനക്കാർ എൻ്റെ കുടുംബക്കാർ	163
ജീവിതം നൽകുന്ന പുരസ്കാരം	166
വേദുകൾ എന്ന ആശയത്തിൽ പിശ്ചാസമില്ല	170
ഇത് പയറ്റിന്റെ കാലം.....	174
വാൽനക്ഷത്രമാകാൻ വിധിക്ക്ഷേത്രവർ	178
മരണത്തിന്റെ നിശാവസ്ത്രങ്ങൾ	181
സ്ത്രീ തരസ്യഭാഗിണിയായി മാറുന്നു	184
മതഞ്ഞളുടെ മുഖങ്ങളിൽ കാരുണ്യം	188
കാന്ദയയിൽനിന്ന് സ്വന്നഹപ്പൂർവ്വം	191
യാത്രയിൽ പുനർജ്ജനിക്കുന്ന സർഗ്ഗശക്തി	195
ഭാവനയുടെ ആകാശങ്ങൾ	199
പ്രസംഗത്തിന് മത്തിമാരെ വിളിക്കു	204
സ്വർഗം തേടി അലയുന്നവർ	207
അടിയന്തരാവസ്ഥയുടെ അടുത്തത്തികഴിഞ്ഞു	210
ആത്മനിന്ന ചിലരെ കരയിപ്പിക്കാറുണ്ട്	213

ഒരു സ്വപ്നാടനക്കാരിയുടെ യാത്ര

വിവാഹാശ്വാഷങ്ങളിൽ പകുടുക്കാതിരുന്നാൽ ഒരു വിധവയെ സമുഹം കൂട്ടുപെടുത്തുകയില്ല. എങ്കിലും അടുത്ത ബന്ധുകളുടെ വിവാഹാശ്വാഷങ്ങളിൽ പകുടുക്കാൻ വിധവകളും ചിലപ്പോൾ നിർബന്ധിതരാവും. ഇതരം ഒരു വിരുന്നിൽ പകുടുക്കാൻ ചെന്ന ഞാൻ, രണ്ടു മാനു മന്ത്രികൾ മറ്റാരു സ്ത്രീയുടെ യാത്രയെ വയസ്തിനെപ്പറ്റി അമിതമായ ആവേശത്തോടെ ചർച്ചചെയ്യുന്നതു കാണുവാനും കേൾക്കുവാനും ഇന്ത്യായി.

‘അവാർഡ് എന്ത് അവാർഡ്?’ വായ തുറന്നാൽ നുണ്ണയേ പറയുള്ളൂ. യാതാർത്ഥ വയസ്സ് അറുപതാ. ഞാൻ തെളിവുകൾ ഹാജരാക്കാം. അവത്തണ്ണുവയയ്ക്കാണെന്ന പരായനത്തിൽ അവത്തണ്ണ് ഇനി അടുത്ത ജീവി’ മഹതികളിൽ ഒരാൾ ആരുകൊണ്ടിരും.

‘ഒന്നോ രണ്ടോ വയസ്സു ചുരുക്കിയാൽ മാപ്പു കൊടുക്കാം. പക്ഷേ, അഞ്ചു വയസ്സു ചുരുക്കിയാൽ അത് അഹമ്മതിയാണ്.’ രണ്ടാമത്തെ മഹതി പറഞ്ഞു.

വയസ്സ് ചുരുക്കിപ്പിണ്ഠിയും മുറിയിൽ അതിമിയായി വന്നിരുന്നു. അവരെ ചുണ്ടിക്കൊണ്ട് ആസുത്തെ ആൾ പറഞ്ഞു:

‘മുട്ടി ദൈയെ ചെയ്യുന്നുണ്ട്. മുഖത്തു മെക്കപ്പും വാരിതേച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതൊന്നും ആരും കണ്ണുപിടിക്കില്ലെന്നാണ് വിചാരം.’

രണ്ടു സ്ത്രീകളുടെയും മുഖത്തു പ്രകടമായ രജാഭാവം ക്രമണ വർദ്ധിച്ചു വന്നു. വന്നുമുഖങ്ങൾ ഇണംചേരുവേണ്ടാഴും പുച്ച വീണ് തിന്നു നേരാഴും പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന ആവേശത്തോടു വായിൽനിന്ന് അലപ്പാല്പം നുറയും പതയും തെരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും ആ വന്നിതകൾ ആവരുടെ പുല്ലം വെളിപ്പെടുത്തി. ഇതരം പുല്ലപ്രകടനം ലഹരിപദാർത്ഥം സേവിക്കുന്നതിന്റെ ഗുണം ചെയ്യുമായി തിരികെടുത്തു. കാരണം ആ സ്ത്രീകളുടെ കവിളുകൾ കാണണക്കാണെന്നുവും അക്കാദാം അക്കാദാം വിഷയം അക്കാദാം ആവരുടെ ആരോഗ്യം പെട്ടുന്ന് വർദ്ധിച്ചുവെന്ന് എന്നിക്കു തോന്തി. നല്ല ചുറുപുറുക്കുള്ള സ്ത്രീകൾ. സ്വരത്തിനും അന്യരുടെ ശ്രദ്ധയാകർഷിക്കുവാൻ പറ്റുന്ന കമ്മുണ്ടായിരുന്നു.

അന്യരുടെ ശ്രദ്ധ തന്നിലേക്ക് ആകർഷിക്കുവാൻ ചില സ്ത്രീകൾ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽവെച്ച് സിനിമാസ്റ്റരുടെ പൊട്ടിച്ചിരികൾ ഉതിർക്കാറുണ്ട്; ഉരക്കയെയുറക്കേ സംസാരിക്കാറുമുണ്ട്.